

Futbol, l'últim tabú

EL FUTBOL HA ESDEVINGUT UN PROBLEMA SOCIAL DEGUT A LA VIOLÈNCIA SIMBÒLICA I REAL QUE GENERA. EL TEMA, PERÒ, ÉS TRACTAT COM UN TABÚ: LES INSTITUCIONS OPTEN PEL 'PANEM ET CIRCENSES'.

Hi ha gent que no distingeix bé els colors i altres que, en canvi, afirmen “sentir-los”. Els primers s’anomenen dal·tònics i els segons afeccionats al futbol. Als qui som poc donats a les expressions desbocades d’emotivitat, tan se val si és individual com col·lectiva, això de “sentir els colors” ens sembla un fet realment enigmàtic (per no dir una altra cosa). Deixem de banda, en qualsevol cas, els judicis de valor. Parlem de fets. Fa pocs dies, amb motiu d’alguns d’aquests partits del segle que se celebren cada setmana, una horda de seguidors neerlandesos es va dedicar a vexar d’una manera ignominiosa un grup de gitanes romaneses que pidolaven al centre de Madrid. Les imatges resulten repugnants. No és la primera vegada que això passa, evidentment. El problema és que ens hi estem acostumant. Cada cop que 22 multimilionaris es posen a córrer per la gespa d’un camp de futbol hi ha una colla de brètols que es dediquen a fer disbarats: borratxes massives, destrossa del mobiliari urbà, etc. Abans es deia que el futbol servia per canalitzar i controlar la violència de la massa. Crec que aquesta tesi s’hauria de començar a revisar seriosament. Trenquem el tabú, doncs? Vinga, diguem les coses pel seu nom: el futbol genera violència. No es tracta d’aquest esport en si mateix, òbviament, sinó de les perversions que s’hi han anat adherint al llarg dels anys. El futbol és un esport tan digne com qualsevol altre, però arrossega tres excessos: massa diners en joc, massa interessos polítics ocults i massa cobertura mediàtica. La combinació és explosiva. Gil y Gil, Berlusconi i Ruiz-Mateos, per exemple, van crear algunes de les distorsions polítiques més perilloses dels darrers anys.

Totes aquestes coses les han patit els qui afirmen sentir els colors, però també



FERRAN
SÁEZ MATEU

els qui no tenim res a veure amb aquest submón cromàtic. Perquè, això, ho paguem tots de la nostra butxaca, no només els socis dels clubs de futbol. O és que potser es pensaven que els sous astronòmics de Cristiano Ronaldo i de Messi –tant hi fa– els paguen els afeccionats del Madrid i del Barça, respectivament? No, amics meus: la cosa és més complicada. El Barça i el Madrid viuen essencialment de la tele. La tele viu de la publicitat de les empreses. I les empreses, és clar, viuen de vostè i de mi. Recordi això quan compri certs productes encarits artificialment per tal que algun noi et pugui comprar un Ferrari. Recordi també que, quan una massa d’analfabets funcionals destrossa els

carrers perquè diu que sent els colors, la broma va a parar indirectament a la seva butxaca. Si algú té ganes de sentir colors, que se’ls pagui ell solet. Els capricis i les dèries acostumen a tenir un preu, i aquest ja comença a ser excessiu.

Perquè no es pensin que es tractava d’una sortida de to, m’agradaria insistir en el lligam, empíricament indiscutible, entre futbol i violència. Jo no he vist mai que a la sortida o a l’entrada d’uns campionats d’atletisme la gent es pegui, o que es generin aldarulls a l’entrada d’un concert de música barroca, o en una cursa popular. Això no és de cap manera una qüestió relacionada amb les aglomeracions, sinó amb la naturalesa d’una activitat que resulta inseparable de la idea de confrontació violenta entre dos bàndols. Una confrontació en teoria simbòlica però que, a còpia de vehemència verbal i cromàtica, resulta molt difícil de separar de la real. Volen un exemple? Vostès s’imaginin un directiu explicant que es vol *comprar* –o *vendre*– una secretària amb unes bones cuixes? Doncs bé, quan es tracta d’un davanter, el verb *comprar* –o *vendre*– sí que es pot fer servir. I es parla de cuixes amb la mateixa naturalitat, com qui es refereix a un cavall o a un gos de carreres. No passa res, llavors, perquè ja sabem que el futbol és la gran excepció, el gran tabú, la darrera rèmora del món premodern: els *panem et circenses*. De fet, aquesta vella expressió llatina és la coartada tàcita de les institucions a l’hora de sobredimensionar de manera delirant aquest espectacle. Em refereixo, per descomptat, a l’anomalia injustificable que suposa l’omnipresència del futbol en emissores de titularitat pública, especialment durant els caps de setmana. Més que un servei públic allò sembla un circ romà.

Escriptor i professor a la URL